

Åttonde roten, tomt 45

Kvarteret Tenngjutaren

Tjugonde roten 1637–57

Kronhusgatans norra sida

Elfte roten 1657–70

öster om östra hamnen nära vallen

Börge Reggertsson R20 1649–55: 2 mtl

Olof Andersson R20

1648: 3 mtl, 1649–55: 2 mtl, 1656, 1657 *****XI*****

Olof Jonsson Krok Cronobåtsman R20 1647–49, 1653–55: 1 mtl 8.45

Olof Kroks änka 1666–68

Anna Olof Kroks M1676: 1 tomt

Gustavi tomtöreslängd 1670–81 (Kallas 1680 Olof Kroks gård)

När tomtöreslängderna börjar 1696 och fram till sin död omkring 1735 (bou 2.5.1736) ägde

skomakaren Anders Pettersson Berg

denna gård.

(Se Bengt Bengtsson Miöö 4.112 och 10.20): 1696 bodde där också *Lars diekne* och *Johan Swart* och 1697 *Johan Schwartzkopf*. Något uppbud för Anders Berg har inte återfunnits men redan 1688 står här ”Mäster Anders skomakare” och han förekom alltså som skomakaremästare redan 1688. En biografi över skomakaren Anders Pettersson Berg kompliceras av att det samtidigt fanns flera skomakare Anders Berg, inte alltid särskilda med hjälp av patronymikon.

Först 1694 erhöll han burskap i Göteborg.

Skomakaren Anders Pettersson Berg måste ha varit gift ett flertal gånger: en skomakaren Anders Bergs hustru *Ingrid Andersdotter* avlider den 19.11.1708 (ett deras barn den 29.5.1708). Den skomakare Anders Bergs *änka Maria Jacobsdotter*, som begravs i D 6.6.1719, bör (liksom möjligen *Ingrid Andersdotter*) varit gift med en *skomakare Anders Andersson Berg*, vars stolrum i D övertogs den 8.12.1716 av *skomakare Hans Borgström*.

1717 bor Anders Pettersson Berg i gården 8.46 med sin hustru *Maria Johansdotter* (äktenskapsförord 28.11.1718, testamente (uppvisat?) 20.11.1720), pigan *Kerstin Andersdotter*, *gesällen Ingemar Börgesson* och *lärgossen Hans Christensson*.

En *madame Ingeborg Berg* fick stolrum i D den 23.10. samma år men hennes grannar i stolrummet var hustrur till handels- och ämbetsmän medan skomakaren Anders Bergs hustru (?) *Ingeborg* fick stolrum i D den 26.1.1699 (St g n X 9): hon kallas *madame Ingeborg Andersdotter Berg*, när stolrummet övertogs av *jungfru Maria Elisabeth Gadelia* 1721, vilket talar för att det ej var skomakarens hustru utan hans dotter *Ingeborg* (gift *kyrkoherden Berndt Wikström*) det i detta fall rör sig om.

Även 1700 är Anders Pettersson Berg antecknad för två tomter: denna och nummer 8.44 väster härom: den senare överlämnade han omkring 1716 till sin måg notarien, sedermera kyrkoherden Berndt Wikström (se 8.44 och 1.77). På grund av ägandet av två tomter taxerades Anders Pettersson Bergs tomtinnehav 1715 till 300 daler: även siffrorna för husägandet och lösöret var höga: resp. 920 och 1 200 daler.

1725 hette gesällen *Abraham Heinworft, lärgossen Jeurgen Sterling* och pigan Annika Persdotter. 1730 betecknas skomakaren Anders Berg som gammal och sjuk: som hjälp hade han *gesällen Sven Wildin*.

Hos den gamle och sjuklige skomakaren Anders Berg i 9.45 omtalades 1732–34 ett stort antal personer: 1732 *skräddaren Christian Gewalt, gesällen Friedrich Leckin* 1734, *gesällerna Anders Berg (nedan kallad junior), Hans Gottfrid Gebel*, ibm avskedade fattige *tullnären Beyer, karduansmakare Erich Westerberg*

och 1735 *överinspektören Oldecops skrivare Brun*.

Bouppteckningen efter skomakaren Anders Berg, begr. 9.1.1736, upptog enligt Berg (II:1–2, 209) 2 774 d smt, därav två hus och gårdar bredvid varandra på Kronhusgatan. Den nyare låg närmast hamnen och var värd 775 daler och den andra, denna 9.45, var gammal och förfallen och var endast värd 429 daler.

Anders Bergs änka hette *Maria* (enligt Berg *Johansdotter*) *Wikström* (äktenskapsförord 7.3.1737). Var syster till skomakarens måg kyrkoherde *Bernhard Wikström* och till *klädesmakare Giöbels hustru Christina Wikström*. Maria Wikström ägde denna gård 9.45 vid sin död i mars 1745 – den låg då mellan bryggare Anders Svenssons och skrivaren Göthenbergs gårdar. Vidare ägde skomakaren en gård på Vallgatan vid Reparebanan och en obebyggd tomt, värd 90 daler. Han ägde också porträtt av kungarna Karl XI och XII, vardera värda en daler.

Skomakarens barn var den ovannämnda *Ingeborg Andersdotter*, född 1684, död 12.3.1758. Enligt Skarstedt (sid. 453) gifte hon sig redan 1698, alltså endast 14 år gammal med kyrkoherde *Bernhard Wikström*, född 6.1.1676, död 31.5.1726). Kanske var det denna hustru Ingeborg Berg som fick stolrum i D den 26.1.1699. Två döttrar var båda gifta Deber; *Catarina Andersdotter Berg* (stolrum som gift i D den 21.11.1708, var död 1754), gift med *skomakaremästare David Deber, Maria Andersdotter Berg*, gift med *murmästare Greger Deber*, begr. 13.7.1739, fick stolrum 23.5.1704 i St g n X 6 ”som är det tionde rummet och efterlåtet av dess moder och systrar, som sitta i samma rum”.

1745 talas i tomtöreslängden om skomakare Bergs änkas halva gård (9.45) och skrivare Göthenbergs halva (9.44).

Skomakare Anders Berg junior

som erhöll burskap 7.3.1738 (död 1765–70), pantsatte den 6.3.1749 sin gård på Kronhusgatan till *Daniel Wetterling* för lån av 128 d 16 öre smt. Han betecknas i Rgk 1158 för 1753 som fattig och hade detta år *gesällen Anders Blomster* och inneboende ”ibm”: *järndragare Bengt Wetterberg*, fattige *hattmakaren Petter Jungberg* med *gesällen Jean Kolare* och *läregossen Gottfried Weber*. 1759 omtalas i rgk hos Anders Berg om *gesällen Jacob Ekelund* och gossen *Bengt Tuve* samt *brandvaktkarlen Nils Bolin*.

Hans änka hade övertagit gården 1770 och betalade tomtöre för hela gården 1780 men blott för halva gården 1785. Hos henne bodde då *skomakaren Peter Berg* (burskap 21.5.1784, friår 1785). 1786 angavs hon vara 69 år och fattig.

Före 1785 hade änkan överlåtit halva gården till *tunnbindare Johannes Ekedahl*. Han erhöll burskap 22.6.1787 och gjorde konkurs 1794 (se RR 12.3.1794). Orsaken till konkursen var, att han förlorade mest all sin redbaraste egendom genom den olyckliga eldsvådan mellan den 3 och 4 februari 1794. Det talades om den avbrända tomten nummer 45 i åttonde roten. Utan assurans var förlusten 1166:32 rdr. I en av handlingarna till konkursen omtalas Ekedahls nu avbrända halva hus nummer 49 på Spannmålgatan.

2½ tomt 8.45–8.46 ägdes 1800 av *bakaren Hans Gewalt*

1807 ägde hans änka 1¼ tomt 8.45 och *Nicolaus Lavin* 1¼ tomt 8.46

Senare uppbud av 8.45

Se 8.46.